

Тривожні дні в Москві

Також політичної ситуації, як тепер у Росії — немає ніде у широкому світі. Існує вибраний народом президент і парламент організований як Михайлом Горбачовим. Між президентом і парламентом існує постійно війна. Президент призначає прем'єр-міністрів в особі економістів, які переводять реформу переходу з контрольованої системи на вільний ринок, — парламент більшість цього не хоче. Замотаний конфлікт стосується боротьби за владу і боротьби доволу економіки по суті — давні комуністичні патрократи протидіють усякій реформі, яка позбавляла би їх корита.

У минулому тижні російський президент Борис Єльцин був у Лондоні, де підписав з прем'єром Джаном Мейджором двосторонній союзницький договір. У промові в палаті громад Єльцин виявив, що йому відоме намагаючись близьке неназвані особи і кіл створити в Росії "атмосферу гістерії" Єльцин запевняв, що він готов "перейняти більшу відповідальність" та що він не допустить до перемоги антидемократичних сил. На цю тему появилася у "Нью Йорк Таймс" з 16-го листопада ц. р. обширна стаття члена бюро того часисипу в Москві Серджа Шмеманна, який став уже добрим фахівцем проблематики Східної Європи. Читавмо у цій статті, що Москва переживає тепер такий гарячковий час, як під кінець панування Горбачова. Москва, одне з найбільших міст у світі, потопала у повені спліток і фантастичних комбінацій. До тих спліток належить теж поголоска про військові рухи в околиці Москви. Шмеманн не виключає, що Єльцин може розв'язати парламент та правити декретами аж поки його уряд під кермою Єгора Гайдара переводить заплянувану економічну реформу. Так він і робив дотепер, але надане йому право користуватися декретами вигасає 1-го грудня цього року. Того дня має зібратися Конгрес Народних Депутатів — найвища законодавча установа.

Єльцин не має тепер уже такої популярності, як у своїй кампанії проти Горбачова, коли закидав йому, що тільки обидва перебудову, а не виконує її. Популярність Єльцина дещо зменшилася, коли виявилось, що він не чародій і запроваджені ним реформи покищо погіршили матеріальний стан людей, бо настала дорожнеча і безробіття та відбувалися маніфестації під червоними прапорами. Він, Єльцин, виявив чималу зручність поручі із лідерським хистом, — це він спаралізував і довів до провалу путч сталінстів у Москві — він вярештував усіх учасників змови і напоягає на переведення суду над ними. Він видав східноміжського комуністичного диктатора Еріха Гонекера Німеччині, де мають його судити, — він зискав собі довір'я Заходу, який замов про Горбачова. Але Михайл Горбачов існує і можна згадатися, що він у очак усіх противників Єльцина є кандидатом на його наступника. Ясно, що страшенне амбітний Горбачов, ласий на владу і титули, мріє про поворот до влади коштам його ворога Єльцина.

У теперішній ситуації в Росії та її столиці Москві всі атти має в руці Єльцин, а не його опозиція. Єльцин має владу і він напевне має приятелів не тільки в інтелектуальних колах, ворожих комунізму, але й російських. Ми не можемо орієнтуватися, як його поведе в Росії колишній генерал Ружков, віцепрезидент Росії, відомий, як зевличник, "Великої Росії", який ніби приписує Горбачову вину за розвал СССР. Можна було почути думку, що й Ружков, ніби ретрорград, здає собі справу, що яквас воєнна авантюра Росії — це самогубство, бо автоматично веде до міжнародної ізоляції і потагає за собою економічні санкції, а не потрібну допомогу. Тому це неповажене політиканство страшило Росією та її давнім імперіалізмом. Із статті Серджа Шмеманна у "Нью Йорк Таймс" виходить, що те опозиція шукає розгри з Єльцином, а Єльцин готується до цієї розгри.

В інтересі України є збереження Бориса Єльцина при владі. В інтересі України є спокій у Росії і закріплення її демократичного режиму, а не хаос та боротьба за владу. Не можна ставити Бориса Єльцина на одну дошку з Горбачовим, бо Горбачов пропонував тільки "союзний договір" з культурно автономією для України і напередодні референдуму в Україні виголосив передавану через гучномовні і на Україну промову зі заклинком не йти до референдуму, як "незаконного і протиконституційного". Єльцин вночі 3-го на 2-го грудня 1991 року гратулював Леонідову Кравчуків з приводу референдуму і вибору Кравчука на президента. І Єльцин перів через парламент у Москві визнання самостійності України. На тіл цих фактів колочуки від Москви та суперечки доволу Криму й Чорноморської льоти — це другорядні проміжні проблеми. Вірно, що Росія розв'язувати проблеми, у своїх межах без шкоди для України і України будувати свою державу без уваги на внутрішні справи сусідів.

Ще на початку жовтня цього року Президент України Леонід Кравчук підписав два свої розпорядження — про Фонд сприяння встановленню і розвитку місцевого і регіонального самоврядування України та про проведення науково-практичної конференції на тему "Актуальні проблеми управління територіями в Україні".

В положенні про фонд говориться, що він є юридичною особою, державною організацією, створеною для науково-методичної підтримки суб'єктів системи місцевого та регіонального самоуправління. У своїй колегіальній та гласній діяльності Фонд повинен керуватися законодавством і нормативними актами влади республіки визнає положення Європейської Харти про місцеве самоврядування, має свій державний орган. Головним його завданням визначено сприяння виказаным органами розвитку демократичних форм і методів їхньої роботи, ствердження правових і засад і сприяння на основі вітчизняного і міжнародного досвіду пропозицій і рекомендацій з укладання організацій та діяльності місцевих представницьких органів.

Мустафа Джемілев

Багато місяці у своєму репортажі присвятив Леонт також Мустафі Джемілеву, борцеві за повернення татар до Криму й теперішньому президентові їхнього парламенту — Меджеу. За те, що "ганьбив совєтську систему", він чотири чи п'ять разів був у ГУЛагу. В його обороні ставляв Андрій Сахаров, іменем якого назвали тепер одну вулицю у новобудованому татарському селі Заланької, і генерал Петро Григоренко.

Коли його родину вивезло НКВД, йому було шість місяців. Він також опинився в Узбекістані та там, між одним і другим перебуванням у торабар, налагодив своє життя. В 1987 році приїхав своє житло й своїх батьків і повернувся на Крим.

"Сьогодні, — розповідає Леонт, — Мустафа Джемілев, його жінка Сафіяра, їхні троє дітей і їхні дві родини живуть у Бахчисарі, який був столицею Кримського ханату до 1783 року, коли його здобула Катерина Друга. В 1919 році 200,000 татар, які протягом трьох років повернулися до Криму, вибрали його президентом Меджеу — асамблеї, яка править цією меншістю поза нормами держави".

Федір Погребенник

Київ

БІЛА ЛІЛІЯ

(лірико-романтична новела)

III

"Книжку забра я кілька раз в день..." — безумовно, йдеться про бриту "Книжку", що вишла літом 1899 року. "Виб не повірили, що я не раз... Вас думала, що ви скажете?" Ясно на мій крок поставили слово, "про" — речення належне науковому змісту. "Дуже добре Вас розумію. Каже, що страшно знаєте намір... і пишете знаменито. Ми (нічим), все повторює, що хотів би прочитати... шось хосного". Взяті у квадратні дужки частини слова, на жалі, не відтворюють всієї думки письменниці. Невідповідно у двох місцях, де стоять ті крапки, слова приховують від нас суттєві деталі. Про кого, зрештою, йдеться? Чи не про художника М. Івасюка, знайомого О. Кобилянської, прихильника таланту Стефаніа, про якого він згадує в одному з листів: "А тому панові Івасюкові скажіть, що веселості у нашому народі є дуже багато, але в моїм серці веселості мало". З уявляю, що залишилися з листа, як і черепки розбитої амфори, можна ніби скласти ясну, прозорю в ятку думку, хоч той чи інший її назови назавжди втрачено. "Але Ви пишете. Найгірше Ебенштейн (шось подібне). — Ф. П. до, "Каміньного хреста". Що знає, чи не ці слова були поштовхом для написання початку другої частини згаданої новели, що залишилася незавершеною. "Та й собі гадаю: добре мати (товариша) (із...) шовковою душею..." в котрій нема самолюбства".

Ніхто ніколи не відновить назавжди втрачених уривків з листа, що доносять до нас відомий залушений сповіді Кобилянської у зруйнованому часом листі до свого дорогого приятеля 26 червня 1899 року сам таке, як час затер слова, може, найближчий між ними, що прозвучали в селі Белеула, в саду Сингалевичів, в альтанці над річкою Белеуловою. Вона одна — німий свідок розмови двох митців.

Вони повинні були зустрітись саме тут, у Белеулі, недалеко від Русова, до якого можна було польовими

Володимир Скачко, Київ

ФЕДЕРАЛІЗМ — ДЗЕРКАЛО ПОЛІТИЧНОГО ПЛЮРАЛІЗМУ В УКРАЇНІ

Після м'яв'яно, що, підписуючи ці документи, Л. Кравчук, як президент, ще раз висловив свою точку зору на майбутній адміністративно-територіальний устрій незалежної України. А точка зору ця полягає в тому, що Україна має бути унітарною державою з сильною виконавчою владою згорі до низу і створенням максимально сприятливих умов для розвитку місцевого самоврядування. Будучи противником централізованого федерального устрою України і підписуючи ці розпорядження, Л. Кравчук, очевидно, хотів поставити крапку в дискусії на цю тему і залучити до здійснення своїх поглядів політиків різної орієнтації.

Однак досвід останніх років свідчить, що це йому нарядч чия вдасть. Бо за умови становлення політичного плюралізму — це реально можливо тільки тоді, коли республіка знову візьме курс на політичну й ідеологічну єдність. Відерто про можливість

Адольф Гладилевич

„УКРАЇНА ПОТРЕБУЄ ПІДТРИМКИ ТАТАР“

II

„Татари відтінюють голови матросам“

У 1989 році опитування виявило, що 60 відсотків жителів Криму були проти повернення татар, 32 відсоток поставилися до їхнього повернення байдуже й тільки 8 відсотків — прихильно.

Леонт зустрічався також з тими, що ненавиділи татар. Один російський офіцер Севастопольської флотії йому сказав, що татари відтінюють голови матросам, а в Симферополі провідник партії російських сепаратистів РДК Юрій Мешков назвав татар, "небезпечним фундаменталізмом", тобто мусульманськими фанатиками.

Недаром розчарований такого поведінкою російських шовіністів Джемілев скаржився Леонтові: „Як дати спокійно зрозуміти людям, які живуть у наших домівках, що ми не кровожерні війни, торгівці невільниками й антиросійськими варварі“.

минулого року. Але відтак В. Чорновіл відмовився від своєї поглядів і, ставши вже співголовом Руху, пояснив чому: моваля, федеративна Україна тільки закреслює штучний поділ свого соціально-етнічного організму на „західників“ і „східників“ і не сприяє рівномірному національному від розвитку всіх регіонів.

В. Гриньов істотною дотримуючись своїх федералістичних поглядів, а з прямо протилежної причини. Завдячуючи, що він є лібералом, В. Гриньов переконаний, що федеративний устрій республіки дозволить уникнути насильницької українізації росіян України і російськомовних українців, які складають сьогодні понад половину населення республіки. І хоча заступник спікера парламенту заявив, що діє він на благо народів, об'єктивно він змикається з різними сепаратистами в різних регіонах України.

З точки зору національної демократії і остаточної перемоги над залишками тоталітаризму, ще гірший вигляд мають погляди після достатньої перемоги союзу націонал-демократів і колишніх суверен-комуністів

(Закінчення на стор. 3)

Майбутні Кримські татар

Бернар Леонт кінчав свій останній репортаж таким словом: „У Бахчисарі, серед безмежних садів, вишуканих, насильно осягає, доми в будові. Доми пенсіонерів партії (Комуністичної — А. Г.), доми військових, доми кількох місцевих „великих шабів“, а також доми татар, що поселилися тут нелегально. Багато домів не закінчено через підвищення ціни. Всі вони схожі один на одного. Проблеми колишньої СССР для всіх ті самі. В Мисхорі кидаються у вічі загальні інтереси: пляжі, беретові скелі й ліси, які, не навідати та-мським, „охороняють“ московські номістиста, не забаром приваблять і весь крап, а за десять років перетворять це місце в другу Каліфорнію. Корінні жителі, почавши від росіян і українців, а також татар, житимуть тоді на купі золоті. „Під умовою“ — спокійно підкреслює Енвар — „що ніхто не матиме на думці нас до того часу повбивати“. Леонт не каже, що він на це сказав Енвара. Але Енвар і його земляки можуть бути певні, що Україна, яка дозволила їм повернутися на рідну землю й їм морально й матеріально допомагає, не дозволить, щоб їм „її громадянам“ діялася кривда.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про невикористану пропаганду

Постійно говоримо, а навіть пишемо про те, що треба українську справу та українську політику, а передусім тепер економічні проблеми пропагувати серед нашого аме-риканського оточення, яке наразі трохи більше хоче знати про Україну.

Ось саме недавно, коли вже перед виборами можна було сподіватися, що незалежно від українських симпатій, Республіканська партія і Буш прозв'яють та до голови приїде демократичний президент, наша громада почала м'ятуватися і шукати серед демократів симпатиків України і українських проблематики, яких, як показалося, не було багато. І кожний признає, що треба працювати над тим і що, ми, на жаль, доволі короткозорі у політичних прогнозах: рідко думаємо про те, щоб там, у всіх партіях та всіх шарах населення ЗСА.

Але якщо пропаганда української справи не проходить добре і то не лиш у політичній діячності. Нам треба також думати про нашу культуру, про краще зрозуміння наших американських приятелів, що вона окремилась від російської і що не стоїть по-заду ніякої європейської. Це відчуємо дуже різко, коли до нас змінюються політичні обставини в Україні ми можемо відокремити українську культуру від російської культури в Європі і вона не мусить проникати у західний світ під спільною назвою СССР.

Зокрема до ЗСА, де наша громада велика та активна, приєднає те, що багато українських працівників культури: художники, літератори, але передусім музиканти різного роду, група чи поодинокі. Коли література вимагає зрозуміння мови або добро-го перекладу, як і ви-ма-

Розуміється, тут не йдеться про пропагування нашого, але хоча б і близького народного, музичного мистецтва, яке часом доволі примітивне у виконанні і формі, але про введення на ширше поле цієї української музики, яка нік не стоїть позаду світової, лише додати її мало західних любителів та знавців музики знає, ба більше, взагалі не знає про її існування та її рієнь.

А що, якби ми поставили собі тепер з скром-них завдань приятелів американської публіки на нашій високоякій музичній імпрезі, ось хоча б і в найбільшому чаді? Це такий простий та, навіть приємний шлях і напрямі кінцевий для нас пропаганди, необхідний молоді української держави на всіх відтинках, а на культурному зокрема, де стільки роки ми були в тіні „старшого брата“.

О-КА

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Ішов польовою стежкою поміж ланами хвильок, до яких родичів Кобилянських, які любили і вміли приймати гостей. Белеула своєю назвою нагадує ті часи, коли на Покутті нападати татарської орди. Біля одного з таких сіл покотили, як каже легенда, білих ланах Ляв. На сестрі перемогли ніби-то село назвали Білими, (назва ця так звучить і сьогодні в устах селян, хоча офіційно, літературно йменується Белеула). Село дало українській літературі Наталю Кобилянську, сподвижницю якої в ранній період своєї діяльності була Кобилянська. Невелике сільце, що розлізалося над річкою-потічком Белеуловою, все в садах, маяло до себе тишею полі, гостинність його мешканців, серці них — родини Сингалевичів. В Белеулі маю кресати Сингалевичів. Я мекти ніби дуже оживлю, знімається в одному з листів Кобилянська. Тут вона знаходила і зацілю, і розуміння того, що в гостях їй треба... працювати. Тут, в саду над річкою, письменниця мала свій тихий поетичний закуток, куди до неї радо навідувалися хвилини натхнення, особливо у вранішню годину, коли навкру панувала заворужою тиша. Як полюбляла царівну, у вінку з квітів сюди до неї приходила муза.

Та не сама тиша одухотворювала Кобилянську. Вона любила людей, завжди відчувала необхідність спілкуватися з ними: і в хаті, і серед полі. Найбільше цінувала людину. Завжди їй поклонялася. Раділа, коли зустрічала гарних людей, як зачарована слухала їхні скарги й жалі, брала в себе серце.

Коли Стефаніа отримав звістку, що Кобилянська приїде до Белеулі, зрадів як дитина. Не гаючись написав їй: „Я приїждю до Белеулі, то до вас буду дуже близький. Лиш аби борше Ви були моє сусідом“.

— Мамо, дайте мені білий сарочку, я їду в гості, — сказав одній невіді Стефаніа.

— Та до кого, синку? — До Сингалевичів, до Белеулі. До них приїхала моя приятелька Кобилянська.

— Скілки ти, синку, маєш тих приятелів, а коли я буду мати неїстку, — сказала зажурено.

Дивилася на нього ласкавими очима. Він ніжно пригорнув її до серця, обняв за плечі.

Промовляв лагідно, заспокоїв його.

— Будете мати, мамо, добру неїстку.

(Закінчення на стор. 3)

У БРИТАНСЬКИЙ, а потім американський пресі появилися чутки, що принц Чарльз може відмовитися від своїх прав на англійський престол. Якщо він зробить це, то право престолонаслідства перейде до його старшого сина 10-річного принца Вільяма. Чарльз може рішитися на цей відчайдушний крок заради однієї цілі: припинити потік здогадок про його невдалі шлюб з принцесою Діаною. Якщо принц Чарльз все таки рішиться на відмову від престолу, то це буде одним з найбільших скандалів у королівській родині від 1936 року, коли король Едвард VIII зняв зі себе британську корону і одружився з розведеною американкою Волліс Сімпсон.

Листопад — це місяць Українських Воєнних Інвалідів

Вшануйте в листопаді велику жертву своїх інвалідів Визвольної Боротиби і зложіть щедрий даток на Національний Листопадовий Дар Українських Воєнних Інвалідів.

Датки проситись пересилати на адресу:

Social Service of UWV, 1321 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141

ПРЕДСТАВНИКИ МІСЬКОЇ адміністрації Нью Йорку повідомляють, що посадених Девід Дікінс планує збільшити надходження в міський бюджет на 162 міль. дол. за рахунок збільшення податку з громадян, які працюють в Нью Йорку, але мешкають за межами міста, а також за рахунок збільшення податку на пиво, вино, горілку і тютюнові вироби. У Міській раді вважають, що ця пропозиція Д. Дікінса не зустріне підтримки, як не зустрічала її вже п'ять разів.

Федералізм...

(Закінчення зі стор. 2)

тві 1-го грудня 1991 року. Бо до ідеї федералізації України ще раніше прихилилися їхні політичні опоненти — ортодоксальні комуністи. Саме завдяки їхнім зусиллям ідея унітарної України тріснула 12-го лютого 1991 року, коли Верховна Рада України відновила Кримську АССР. І хоча націонал-демократичні депутати неодноразово з документами в руках доводили, що ідея кримської автономії — це витвір комуністичних партійних функціонерів, які прагнуть зберегти на пластові комуністичній заповідник, більшість парламенту проголосувала „за”. Справедливість заради слід сказати й те, що ідея відновлення автономії під виглядом відновлення історичної справедливості збіглася з настроями переважної більшості кримчан, які проголосували за це на всекримському референдумі 20-го січня того ж року.

Сьогодні, так би мовити, „на підході” в парламенті є проєкт нової конституції України. В ньому, в розділі IV про територіальний устрій зафіксована точка зору Л. Кравчука про унітарність України на принципах єдності, неподільності, недоторковості і цілісності державної території, комплексності економічного розвитку і єдності окремих її частин з урахуванням загальнодержавних і регіональних інтересів. У статті 106-й говориться, що заборонено підписання будь-яких політичних договорів і створення союзів між окремими адміністративно-територіальними одиницями, а дозволяються тільки культурні, економічні та інші угоди в межах їхньої компетенції.

Отже, дискусії про федеративний устрій України кінця не видно. І хто знає, чи не стане це нігілістичний Президент України федеральним Президентом, а з областей республіки не утворяться нові землі: Галичина, Поділля, Волиня, Слобожанщина, Буковина, Таврія тощо.

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВЕ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P.O. Box 1028
New York, N. Y. 10276

Але вже в статті 107 сказано, що адміністративно-територіальними одиницями України є „область (земля), район, місто, селище і село. В наступній 108-й статті взагалі записано, що створення нових чи укрупнення або ліквідація старих одиниць або зміна їхніх кордонів можлива за ініціативою місцевих керівників і з врахуванням думки населення, одержаної під час дочасного опитування. А зміни ці має затвердити одна з палат майбутнього парламенту, Національних Зборів України.

Саме запис „земля” і надання регіонам можливості змінювати кордони, на думку багатьох критиків цього проєкту конституції, роблять можливою перемогу „федералістів”. А ними сьогодні можуть стати будь-які політичні сили України. В першу чергу, знову націоналі, націонал-демократи і ліберал-демократи, коли Україна поверне назад до авторитаризму. Про федеративний устрій можуть серйозно заговорити господамники і бізнесмени, якщо Київ візьме курс на надмірне державне регулювання економіки. Школом можливо, що захопуть будувати соціалізм в окремих регіонах прихильники соціалістичного вибору, які не хочуть ринкових перетворень. З метою збереження за Верховною Радою провідної ролі в політичному житті України за поширення уповноважень представницьких органів згори до низу виступив І. Плющ і навіть публічно підписувався на цю тему з Л. Кравчуком. А на зустрічі з головами районних рад 30-го жовтня цього року заявив, що там, де є жорстка вертикаль виконавчої влади, призначеної згори, а не обраної народом, нема демократії.

...Коли в грудні 1927 року Ольга Кобилянська поїздом Чернівці—Львів перетинала румунсько-польський кордон, думки на своє ювілейне свято до Коломиї, вона, минаючи Сягін, звернула сумовитий погляд туди, де між ярами, покритий білою габою, розкинувся Русь, де в горючій Стефанка давно відцвіли білі лілії, Його і її.

Біла лілія

(Закінчення зі стор. 2)

— Нап'юся, але чистої, джерельної. Ніщо так не підбадьорює у літню спеку, як кринична вода.

За святковим столом, накритим білою скатертю, уквітаним польовими квітами, точилася розмова — про сільські новини, еміграцію селян, про політику і літературу.

— В цій хаті, пане Стефанік, була молода дівчиною Кобринська, бував Франко, а тепер ось приїхала наша дорога Ольга. Дякуємо й Вам, що завітали до нас. У цей закуток, хоч який він і поетичний, не часто навідується такі дорогі гості. Знаємо, що Ви часто приїжджаєте до Русова. Не минайте, просимо, й нашої хати.

— Дякую за ласкаве запрошення.

Вийшли в сад, що вродив напрочуд ясно. Вишні всі були в червоному наметі, жбурли вгиналися від плодів. Криж вітри дерев проривалися сонячними променями, кидаючи на землю паша світла. На душі в обидвох було так затишно і світло.

Над самим потоком, оповитим запахом жасмином, стояла альпінка. Присіли.

— Ольго, коли я йшов сюди мені співали свою задумливу пісню золоті ниви, жайки, половічонки, хвилляні грали. Я відчував себе таким щасливим, як тоді, коли мене мама перший раз у поле водила на Зелених свята. Тоді полє святіли, щоб гарно родило, людям за їхню тяжку працю хліб дарувало. І зараз мені так радісно на душі.

— І мені, Василю. Я така самотня. Серце моє тягнеться до літератури, а працювати нема змоги. Мене обідають домашні клопоти, на письменство не вистачає часу.

— Розумію Вас, Ольго. Але писати Ви мусите, у Вас талант, такий тонкий, делікатний, я б сказав суто жіночий, як і Ви сама...

Взяв за руку, ніжно поцілував її, не випускав зі своєї руки. Вона, збентежена, мовчала, лиш очі їй загорілися живіше. Так рідко перебувала в чоловічому товаристві, так потребувала ласки добрих душ.

— Я буду Вашим щирим приятелем, Вашим резонатором, все, що Вас болить, болітиме мене, що радує — буде моєю радістю.

— Дякую, Василю.

Встала, підійшла до зільника, що різнобарвними квітами тягнувся до сонця, зірвала білу лілію, з ласкавим усміхом на устах подарувала йому.

— Щоб наші почуття були такими чистими, незап'яленими, як ця лілія, — сказала.

Коли вертався додому, лагідно тупив її до серця, накривав від сонця білу голівку солом'яним брилем, щоб не зів'яла, не змеркла. Боявся, щоб не спеклася в його руках. Повертав у гайки й лісочки, щоб з прохолоди оживала. Купав її у джерельці, як малу дитину, тому білу лілію пречисту. Здавалося, що в його руках не лілія, а любляче, бентежене серце молодого приятеля Ольги, таке ніжне й тендітне.

Не йшов, а біг полем, щоб не дати лілії зів'яти, щоб не донести.

І доніс. Не змеркла, як не змерла любов. „Лілія Ваша стоїть... Біла та й біла. Бігав вона по наших думках, як меча по широкім морі”, сповіщав із Русова Кобилянську. З того часу в горючій перед хатою Стефанка в Русові і перед будинком Кобилянської в Чернівцях цвіли білі лілії — як спогад про молоду чисту прищипу, що однієї сонячної днини зародилася на белевільських полях, призначив, якій наша література завдячує справжній перлині високої і світлої поезії, розсипані у білих листах.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ПАКІСТАНСЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала колишнього прем'єр-міністра країни Беназір Бутто. Арешт був проведений зразу ж після того, як на чолі прихильників вона прорвалася через колійні дріт і поліцейні загороження, що оточували її будинок. Б. Бутто закликала почати марш протесту проти теперішнього уряду. Понад 200 поліцейських намагалися відіснити її від інших лідерів опозиції, які разом з Бутто вимагали реєстрації кабінету міністрів. З повідомлень преси, в даний час Бутто перебуває в одній з урядових резиденцій під посиленним наглядом поліції. Пізніше її, мабуть, відправлять у Карачі, де Бутто буде перебувати під домашнім арештом.

У дванадцяті річницю відходу у вічність мого МУЖА

сл. п. д-ра Михайла Стефанова

складано 1000 (тисячу) дол.
на БУДІВЕЛЬНИЙ фонд УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ
в Нью Йорку.

1-го жовтня 1992 р.
Nutley, N.J.

Марія СТЕФАНІВ

В ДРУГУ БОЛЧОКУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашого найдорожчого і незабутнього
СИНА, БАТЬКА, МУЖА

бл. п.

ЯРОСЛАВА ЮРІЯ ЦЕЛЮХА

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в таких церквах:

Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії,
в Гемтсрех, Миш;

понеділок, 23-го листопада 1992 р. о год. 7-й ранку, св. Йосафата, в Воррен, Миш;

23-го листопада, о год. 8-й ранку, св. Юра, в Бродхад, Україна

Просимо про молитви за душу покійного.

Мама — ВОЛОДИМИРА ЦЕЛЮХ
сина — ЛЮБА ЦЕЛЮХ
внуки — СТЕФАН, ВІРА, НАТАЛКА

Братство кол. Вояків 1-ої УД УНА

Станиця Нью Йорк

ділитись сумною вісткою з побратимами, комбатантами та українською громадого, що в п'ятницю 13-го листопада 1992 р. відійшов у вічність

сл. п.

МИРОСЛАВ ЯРЕМКО

колишній вояк, підпоручник 1-ої УД УНА, довголітній член

Станиці та її управи, активний член української громади.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 16-го листопада 1992 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Банди Бруку, Н. Дж.

Дружини та всім родинам покійного складаємо наші співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ НЬО ЙОРК

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

у глибокому смутку ділиться сумною вісткою з членами й українським громадством, що 9-го листопада 1992 р. трагічно загинув на 72-му році життя, в Едісон, Н. Дж.

бл. п. інж.

АНАТОЛЬ ВОВК

діяний член НТШ, автор словників і дослідник української термінології.

ПОХОРОНІ ОБРЯДИ відбудуться у п'ятницю і суботу, 13-го і 14-го листопада 1992 р. Тіло покійного похоронено на цвинтарі в С. Банди Бруку, Н. Дж.

Дружині Улані, дочкам: Лідії і Христині і родинами та синами Андрієм складаємо глибоке співчуття.

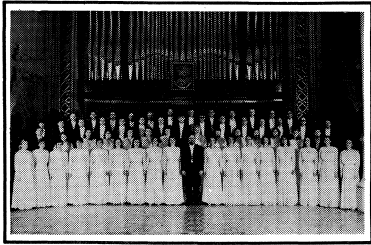
УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХОР

КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

для відзначення

ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Диригент: Євген Савчук

КОНЦЕРТ - ПРЕМ'ЄРА

Метрополіті Нью Йорк - Ньюарк

відбудеться

у п'ятницю, 4-го грудня 1992 р.

о год. 7:30 веч.

Newark Symphony Hall
1030 Broad Street

при співучасті сопрано Київської - Львівської -
Одеської опер

та
Хору ДУМКА - Нью Йорк

Спонсори: УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
КОНГРЕС УКРАЇНИ КАНАДИ - Відділ Торонто
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
у співпраці з хором ДУМКА - Нью Йорк

КВИТКИ ВСТУПУ ПРОДАЮТЬСЯ В НАСТУПНИХ МІСЦЯХ:

Phone information & ticket sale

Newark - "Dnipro" Gift Shop (201) 373-8783
Newark - "Surma" (212) 473-3550
"Arka" (212) 477-0729
Ticketmaster (201) 643-8009
Credit Card sales (201) 507-8900
UNA (201) 451-2200
and at the door

ATTENTION NEW YORK!

BUS TRANSFERS from St. George Church, East 7th Street to SYMPHONY HALL in Newark and return will be provided at \$10.00 per person.
TICKETS on sale at ARKA and SURMA stores.

УВАГА НЬО ЙОРК!

Для переїзду з Нью Йорку, церква св. Юра, Схід 7-ма вулиця до SYMPHONY HALL в Ньюарку та повертати, замовляйте автобуси. Кошт переїзду 10.00 дол. від особи. Квитки можна набути в крамницях ARKA і SURMA.

GARAGE PARKING AVAILABLE FOR 1000 CARS.

RESERVE BY MAIL FROM UNA

TICKETS ORDER FORM

DECEMBER 4, 1992

Location	Price each	No. of tickets	Total Price
Orchestra			\$25.00
Orchestra Circle			\$20.00
Mezzanine			\$20.00
Balcony			\$15.00

Grand total enclosed \$.....
Check or Money Order payable to: SCOPE TRAVEL INC.

For Concert Ticket/s enclose coupon, payment, stamped, self-addressed return envelope

MAIL TO: UNA, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

PLEASE PRINT

Name

Street Address

City State Zip Code

Day Phone

Evening Phone

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ.

ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи“

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи“ □ „Українського Тижневика“ □ „Веселки“ □

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) _____

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

На зміну адреси проситься

ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ \$1.00.

ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ ВІД 1-2 ТИЖНІВ

ECONOMY AIR FARES TO UKRAINE:

	Round trip	One way
New York/Kiev	\$575	\$329
New York/Lviv	\$575	\$420

FREGATA TRAVEL SERVICE, INC.

250 West 57th Street
New York, N.Y. 10107
Tel.: (212) 541-5707

УКРАЇНСКА ФІРМА КОБЗА

- Перевезення комерційних і приватних вантажів між Україною і Канадою.
- Друкування книжок у власній друкарні в Києві.
- Пересилка на Україну папок, грошей, арт і т. д.
- Поспільте вислати пакки, щоб родина одержала їх на Різдво!
- Представники КОБЗИ є в усіх центрах поселення українців у ЗСА й Канаді

3253 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario, Canada
Tel.: (416) 253-9314

EUROPE - OKSANA CHICAGO

Компанія „Oksana“ з Чикаго повідомляє своїх клієнтів, що у зв'язку з розширенням бізнесу та входом до міжнародної Американсько-Української корпорації „EUROPE INT'L TRADE ENTERPRISE“, усі оголошення будуть йти в імені компанії „Europe Enterprise“.

Корпорація „Europe Enterprise“ пропонує послуги:

- Висилка папок з різними товарами з дорученням до рук (Україна, Білорусь, Прибалтика, Росія).
- Ціна \$ 1.44 за фунт. Приймаємо пакки через UPS.
- Готові харчові пакунки експресом.
- Долари до вищезгаданих країн, Авта та інше.
- Переклад з східноєвропейських мов на англійську та навпаки.
- Візи, запрошення, квитки, консультації у справах еміграції.

НАЙКРАЩА ПОСЛУГА, НАЙВИЩІЙ ДОСТАВА.
1045 N. Western Ave. Chicago, ILL 60622
Tel. (312) 489 - 9225 Fax. (312) 489 - 4203

Св. п. Т. Давидович

У вісторок, 1-го вересня 1992 року, в Монреалі, Квебек, відійшов від нас у засвіті наш найдорожчий тато, дід і прадідо, св. п. Теодор Давидович, народжений 1-го березня 1896 року в Тернополі, Україна, четвертий поміж п'ятьма дітьми.

Покійний — це колишній виступ Леґіону Українських Січових Стрільців (УСС), з 1914 року учасник боїв на Макивці; колишній хорунжий Української Галицької Армії (УГА) і Української Народної Республіки (УНР); колишній член Української Військової Організації (ВВО).

Нагороджений цим колишній військовий Хрестом УСС, грамотою і Воєнним Хрестом УНР, грамотою і Хрестом Симона Петлюри „на підставі наказу Головної Команди Війська і Флоту“, та грамотою і пропам'ятною відзнакою Об'єднання колишніх воєняків-українців в Америці (ОВВУА).

Одружився літом 1926 року з учителькою Марією Петнар, з якою мали трое дітей. За професією бл. п. Теодор Давидович був учителем і управителем народної школи в Польщі, на засланні, а відтак учителем

Св. п. Т. Давидович

українських народних шкіл (в роках 1940—44) на Підлісші, в селі Шістка і місті Володаві над Бугом; учителем школи в селі Бірки Великі, повіт Тернопіль; а потім (в роках 1945—48) вчив дітей у переселенні в місто Миттенвальд, Німеччина.

Приймав з родиною до Канади з кінцем 1948 року, де, виконуючи різну важку працю, потерпів на удар серця, після чого змушений був обмежитися до необхідного в житті. Піклувався про родину, підтримував українську пресу і видавничу, розсилав подарунки на національні та добродійні цілі, читав пристрастно надбані книжки, грав часом на скрипці та

Іхату...

(Закінчення зі стор. 1)

мріяв про вільну Україну... Літом 1989 року поховали, після чого значно підупав на здоров'я.

Залишив покійний у гіркій смутку дітей: Ігоря, Олександра й Ірину Вітєнко, внуку Аріана з чоловіком Юрієм Дубицьким, правнука Раїсу й Устину і численну родню в Україні.

Похоронений на українському католицькому цвинтарі в Монреалі 3-го вересня 1992 року. Слава йому пам'яті!

Всім учасникам та учасницям, що прийшли попрощати молитвами, співаними та прапорами наїстаршого колишнього нашого усеуся бл. п. Теодора Давидовича, відправити його тілні останки на вічний спочинок і стати при поминанні обіді, тим, що прислали телеграми і листи співчуття і тим, що прийшли з особливим поміччю під час похоронних дій, як рівнож всім тим, що провиділи його ще за життя, родина покійного складає найсердечнішу подяку.

Н.Н.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШІПЛІ

МОЖНА НАВУТИ
З КИЄВА, ЛЬВОВА
ЛУЖКОГОРОДУ

- ВІДЕО СТРИЧКИ VHS
- НОВИЙ РІК В КИЄВІ 1992
- РІЗДВО І ЗИМОВІ ВІЗЕРУНКИ 1992
- ШЕДРИЙ ВЕНЦ НА УКРАЇНІ 1992
- СІЧОВІ СТРИЧКИ 1992
- ГРУГО СОКОЛИ 1992
- ПЕРШОГО НЕЗАЛЕЖНОСТІ 1991 р.
- КАРПАТСЬКІ ЗІРКИ 1992
- НОВІ КАСЕТИ 3 УКРАЇНИ

Пишіть по дорозі каталоги

APON RECORD CO.
P.O. Box 3082 Steeles
Long Island City, N.Y. 11103
(718) 721-5599

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ДАРУНКІВ — кераміка, різьба,
вишивки, карточки.

UKRAINIAN SINGLES
NEWSLETTER
Serving Ukrainian singles of all
ages throughout the United
States and Canada.
For information send a self-
addressed stamped envelope
to: Single Ukrainians
P.O. Box 24733
Phila, Pa. 19111

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ
До легкої домашньої праці та
опіки дітей шкільного віку. При-
важливий в Нью-Йорку.
Пішуть тел. (201) 894-1895
по 6-й веч. від понеділка до
п'ятниці.

• FUNDRAISERS •
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в
BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина ДИМТРИК

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґує ШИРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New York City.
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавор-
Бруку і перенесенням тіл
Останків в різні краї-
ни.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

ATOMIC SERVICES 1 (416) 233-8134

WE INSTALL FORCED AIR HEATING SYSTEMS IN UKRAINE - INQUIRE ABOUT IT!

Українсько-канадська фірма

PRODAN - C.I.T.E.

TEL: (416) 766-5151
FAX: (416) 766-8346
2279 RIVER ST. W.
TOR. ONT. M6S 1N9

PACKAGES
by air at \$5.25/kg,
by ship at \$3.00/kg.

TEL: (416) 233-1635
FAX: (416) 503-4033
21 GOODRICH RD., UNIT 14
TORONTO, ONT. M8Z 6A3

We have a well developed delivery network in Ukraine. Our food warehouse in Lviv is stocked with quality products. We recommend four packages with useful and necessary products.
(Prices shown include delivery in Ukraine WITHIN 3-4 WEEKS)

PR-1	PR-2	PR-3	PR-4
Flour 50 kg.	Flour 10 kg.	Flour 3 kg.	Flour 5 kg.
Sugar 25 kg.	Sugar 10 kg.	Sugar 3 kg.	Sugar 5 kg.
Buckwheat 25 kg.	Buckwheat 10 kg.	Buckwheat 3 kg.	Parina cereal 5 kg.
Rice 20 kg.	Rice 10 kg.	Rice 3 kg.	Maccaroni 1 kg.
Oil 3 l.	Oil 1 l.	Oil 3 l.	Sunflower oil 1 l.
Margarine 2 kg.	Margarine 2 kg.	Margarine 2 kg.	Canned meat 600 gr.
Corned beef/lunch meat 2 kg.	Corned beef/lunch meat 2 kg.	Corned beef/lunch meat 2 kg.	Cookies/Candies etc. 1 kg.
Instant coffee 200 gr.	Instant coffee 200 gr.	Instant coffee 200 gr.	Instant coffee 200 gr.
"Vegeta" soup mix 500 gr.	"Vegeta" soup mix 500 gr.	"Vegeta" soup mix 500 gr.	Fruit juices 2 l.
Condensed milk 770 ml.	Condensed milk 770 ml.	Condensed milk 770 ml.	WEIGHT 20.8 kg.
PRICE \$192 US	PRICE \$192 US	PRICE \$192 US	PRICE \$86 US

We have quick delivery on:

- Automobiles from \$2000 US
- Television sets from \$350 US
- Washing machines from \$150 US
- Sewing machines from \$100 US
- Vacuum cleaners from \$85 US
- Refrigerators from \$190 US

- BLOCK MACHINES, tractors, furniture - just ask!
- FIRST TIME AVAILABLE - Purchase of apartments for your family in Lviv and vicinity
- WE TRANSPORT AUTOS from Canada to Ukraine
- TRANSPORTATION services from Kiev and/or Warsaw airports to Ternopil, Lviv or Ivano-Frankivsk by our own new, comfortable buses (Ikarus) competition and devil made us do it.

Call or write for inquiry

When in Toronto, stop in at our store. Have a cup of coffee on us and relax.

Our Dealers:

Wolodymyr Hnatuk
911A Carling Ave. W.
OTTAWA, Ontario
K1K 4N1
tel. 613-745-1809

Ivan Dantch
4325 St. Zedique East
MONTREAL, Quebec
H1T 1L3
tel. 514-721-9396

Zorin Rak
30 Notre-Dame Ave. #102
SUDBURY, Ontario
P3C 5K2
tel. 705-674-3404

Wolodymyr Halchuk
Aloe Lighting
P.O. Box 1464
SUDBURY, Ontario
P3E 5K4
tel. 705-671-6160
fax: 705-671-1271

Dzvinika Shwed
3623 Cocoonpark Circle
Cocoonpark, Ontario
tel. 305-975-6710

Jerry Olijnyk
403 - 9 Ave. N.E.
Suite 202
CALGARY, Alberta
tel. 403-277-2180
fax: 403-277-2180

Andriy Cherniak
Andriy Shchawinsky
"ELEMENTS"
585 Main St. E.
L4M 1J4
HAMILTON, Ontario
tel. 416-532-7324
fax: 416-525-5019

Англійське видання ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІВЧИКА,

дочірній редактор: ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК
1-й і 2-й з циклу п'ятьох томів, які мають вийти до 1992 р.

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.
G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Алфавітична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, повністю зразкової і доповненої видання Енциклопедії Українознавства, власні ілюстровані картограмми і чорно-білі фотографії і численними малюнками, першоджерелі показки життя і культури українців в Україні і діаспорі.

Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи.
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью Джерсі обов'язково додати до ціни 6% стейтського податку.

ПАЧКИ ВІДПРАВЛЕННІ НА УКРАЇНУ 23 ЛИСТОПАДА
БУДУТЬ ОДЕРЖАНІ ДО РІЗДВА!

\$1.65 за фунт і дешевше - 5% зniżка для організації
Шлях до доставки прямо в руки Ваших рідних та знайомих на
Україні. ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКИ - давати до Олени:

201.340.1260
ТрансУкраїна
TransUkraine Shipping Services

Через моря та океани,
До Ваших рідних та близьких,
Пакунки, вислані в "ОКСАНІ",
Доходять в термінах швидких!

Пропонуємо до Вашого замовлення готові пакунки з американськими харчами та товарами:

М'ясо сніданкове 24 шт.	Мука 25 Лб.	Салми-пеперони 12 шт.
(Luncheon Meat) 22.5 Лб.	Риж 20 Лб.	Бага \$12000
\$ 6500	Цукор 20 Лб.	Сніданкове м'ясо 12 Оз.
Порошок до приправи 7 Лб.	Макарони 5 Лб.	Тверда салми 1 Лб.
\$ 9800	Сіль 2 Лб.	Шинка 1 Лб.
Шампунь для посуду 22 Fl Oz.	Бага 75 Лб.	Сардини в томаті 1 Лб.
Порошок санітарний 15 Лб.	*****	Волонина 12 Оз.
Шампунь 1 Лб.	Шинка 3 Лб.	Риж 3 Лб.
Мило 14 шт.	Сніданкове м'ясо 75 Лб.	Макарони 5 Лб.
Туалетний папір 6 шт.	Волонина 3 Лб.	Порошок зелені 1 Лб.
Живілі пакети 24 шт.	Парик курчак 1 Лб.	Олія рослинна 1 Оз.
Крем для гоління 11 Оз.	Тверда салми 3 Лб.	Сухе молоко 2 Лб.
Станки для гоління 12 шт.	Курчак булліоні 24 шт.	Кава 08 Оз.
Крем для шкіри 20 Fl Oz.	Сардини в томаті 3 Лб.	Какао 08 Оз.
Зубна паста 2 шт.	Прина 15 Лб.	Чай 10 Оз.
Бага 29 Лб.	Бага 32 Лб.	Бага 24 Лб.
\$ 9400	\$ 8900	\$ 7900

При замовленні трьох чи більше пакунків, ми вислаємо БЕЗКОШТОВНО
Вашій родині папку за \$ 82.00.

OKSANA Int'l Trade, Inc. TEL: (908) 925-0717
1111 East Elizabeth Avenue, Linden NJ 07036